

ที่ นม ๐๐๑๘.๑/ว ๓๕๕๓

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
ถนนมหาธาตุไทย นม ๓๐๐๐๐

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ กรณีพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง และ
กรมการปกครอง ถูกฟ้องคดี

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๓/ว ๑๐๓๙
ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๗	จำนวน ๑ ชุด
	๒. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๑๔๐๗๖
ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑	จำนวน ๑ ชุด
	๓. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๒/ว ๑๓๕๑๗
ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดนครราชสีมาได้รับแจ้งจากกรมการปกครองว่าได้ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ
กรณีพนักงานฝ่ายปกครองถูกดำเนินคดีอาญา ถูกฟ้องคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง ในการต่อสู้คดีและ
สิทธิที่ควรได้รับ และขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองปฏิบัติหน้าที่แล้วตกเป็นผู้ต้องหา
ในคดีอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เพื่อให้การช่วยเหลือกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาหรือ
ถูกฟ้องอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพรวมถึงได้รับ
ความคุ้มครองตามสิทธิในกระบวนการยุติธรรม และแนวทางการปฏิบัติตามหนังสือที่ส่งมาด้วย ๑ มีบทบัญญัติ
บางประการที่ไม่เป็นปัจจุบันประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันมีพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ในสังกัด
กรมการปกครอง และกรมการปกครอง ถูกฟ้องคดีเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอันมีผลสืบเนื่องมาจาก
การปฏิบัติงานตามภารกิจของกรมการปกครอง อีกทั้งได้มีการแก้ไขกฎหมายและหนังสือแจ้งเวียนที่เกี่ยวข้อง
ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย จึงขอยกเลิกแนวทางการปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๓/ว ๑๐๓๙ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน
๒๕๕๗ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ กรณีพนักงานฝ่ายปกครอง ถูกดำเนินคดีอาญา ถูกฟ้องคดีอาญา คดีแพ่ง
หรือคดีปกครอง โดยขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ กรณีพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง
และกรมการปกครองถูกฟ้องคดี และขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการต่อสู้คดีและสิทธิที่ควรได้รับ พร้อมทั้ง
กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครองเพื่อถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การรายงานข้อเท็จจริง กรณีที่อำเภอ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัด
กรมการปกครองถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือเป็นผู้ถูกฟ้องในคดีปกครอง ให้ปฏิบัติเมื่อได้รับหมาย
แจ้งคำสั่งศาล/หมายศาล ได้รายงานข้อเท็จจริงให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบโดยด่วน

๒. แนวทางในการต่อสู้คดีและสิทธิที่ควรจะได้รับ คดีอาญา, คดีแพ่ง, และคดีปกครอง

/จังหวัดนครราชสีมา...

จังหวัดนครราชสีมาจึงขอให้อำเภอกำกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครองทุกระดับให้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของกรมการปกครอง โดยมีจิตสำนึกในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ละเว้นการใช้อำนาจในทางมิชอบ ไม่แสวงหาประโยชน์อื่นใดจากทางราชการหรือจากประชาชนผู้มาขอรับบริการ พร้อมทั้งให้ยึดถือระเบียบกฎหมายในการใช้ดุลพินิจเพื่อออกคำสั่งทางปกครองเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ หรืออนุญาตต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด โดยให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไม่ผลักภาระ ให้ประชาชนไปฟ้องคดีเพื่อให้ศาลเป็นผู้ตัดสิน และดำรงตนเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญเต็ม กัลยาพานิช)
ปลัดจังหวัดนครราชสีมา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ที่ทำการปกครองจังหวัด (กลุ่มงานปกครอง)

โทร./โทรสาร ๐-๔๔๒๔-๔๒๕๒ , ๐-๔๔๒๔-๒๐๒๔

การปฎิบัติ/อนท.กฏ

9A3
๘ พ.ค. ๒๕๖๙

ที่ มท ๐๓๐๗.๙/ว ๑๓๕๑๗

กรมการปกครอง

๖๖๖ อาคารธนาลงกรณ์ทาวเวอร์ ชั้น ๑๑

ถนนบรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ

เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ กรณีพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง และกรมการปกครอง ถูกฟ้องคดี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๓/ว ๑๐๓๙ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๗

๒. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๓/ว ๑๔๗๖ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๖

๓. หนังสือกรมการปกครอง ค่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๑๔๐๗๖ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายงานการดำเนินการทางคดี

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่กรมการปกครองได้มีหนังสือแจ้งเวียนชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ กรณีพนักงานฝ่ายปกครองถูกดำเนินคดีอาญา ถูกฟ้องคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง ให้ทราบและถือปฏิบัติ เพื่อให้พนักงานฝ่ายปกครองได้รับการปกป้องหรือคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ หรือการให้ความช่วยเหลือจากกรมการปกครองในฐานะหน่วยงานราชการต้นสังกัด ความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากแนวทางการปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เป็นปัจจุบัน ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันมีพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง และกรมการปกครอง ถูกฟ้องคดีเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อันมีผลสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามภารกิจของกรมการปกครอง อีกทั้งได้มีการแก้ไขกฎหมายและหนังสือแจ้งเวียนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอยกเลิกแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๓/ว ๑๐๓๙ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ กรณีพนักงานฝ่ายปกครองถูกดำเนินคดีอาญา ถูกฟ้องคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติ กรณีพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง และกรมการปกครองถูกฟ้องคดี และขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการต่อสู้คดีและสิทธิที่ควรได้รับ พร้อมทั้งกำชับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครองเพื่อถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การรายงานข้อเท็จจริง

๑.๑ กรณีที่จังหวัด อำเภอ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือเป็นผู้ถูกฟ้องในคดีปกครอง ให้ปฏิบัติตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ เมื่อได้รับหมายแจ้งคำสั่งศาล/หมายศาล ให้รายงานข้อเท็จจริงให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบโดยด่วน

- 11670110

๑.๑.๒ ให้จังหวัดจัดทำรายงานข้อเท็จจริงตามแบบรายงานการดำเนินการทางคดี พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งให้กรมการปกครองภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานตามข้อ ๑.๑.๑ และหากคดีมีความคืบหน้าเป็นประการใด ให้จังหวัดรายงานทูลกระยะอย่างต่อเนื่องจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

๑.๒ กรณีที่อธิบดีกรมการปกครองหรือกรมการปกครองถูกฟ้องคดี และกรมการปกครอง ได้มีหนังสือแจ้งให้จังหวัดจัดทำสรุปข้อเท็จจริงอันเป็นมูลเหตุแห่งการถูกฟ้องคดี และคำชี้แจงคัดค้าน ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามประเด็นที่ปรากฏในคำฟ้อง พร้อมสำเนาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ขอให้จังหวัดดำเนินการตามหนังสือที่ได้รับแจ้งภายในระยะเวลาที่กรมการปกครองกำหนด

๒. แนวทางในการต่อสู้คดีให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ คดีอาญา

๒.๑.๑ กรณีที่พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครองตกเป็นผู้ต้องหา คดีอาญาจากการถูกร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน อันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย ในกระบวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ก่อนให้ถ้อยคำใด ๆ ต่อพนักงานสอบสวนให้สอบถามพนักงานสอบสวนว่า มีพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมสอบสวนในคดีนั้นด้วย หรือไม่ หากยังไม่มี ให้แจ้งพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินการตาม ข้อ ๑๓ ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๐๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ และหาก ได้มีการดำเนินการแล้ว แต่เห็นว่ายังไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างเพียงพอ อาจร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ให้ใช้อำนาจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๑๒.๔ - ๑๒.๖ ที่สามารถเข้าควบคุมการสอบสวนแล้วแต่กรณีได้ ทั้งนี้ ให้พนักงานฝ่ายปกครองที่มีความประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือทางคดียื่นแบบคำร้องขอรับความช่วยเหลือ ตามแนวทางหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๑๔๐๗๖ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ต่อผู้บังคับบัญชา และให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนของหนังสือดังกล่าวต่อไป

๒.๑.๒ กรณีมีข้อสงสัยว่าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม หรือประพฤตินิชอบ ซึ่งอยู่ในอำนาจดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีพนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง มีพฤติการณ์ กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรมซึ่งอยู่ในอำนาจดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการแทน ตามมาตรา ๖๒ หรือเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณี

(๒) กรณีคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน แล้วแต่กรณี ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบ ข้อเท็จจริง หรือตรวจสอบความถูกต้องการปฏิบัติงาน ตรวจพบว่า พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ ในสังกัดกรมการปกครอง มีพฤติการณ์กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือประพฤตินิชอบ ให้รายงานผลการตรวจสอบแก่ผู้แต่งตั้ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยให้ผู้แต่งตั้งพิจารณาถึงความเหมาะสมของรูปคดีว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอหรือไม่ และเห็นควรให้มีการดำเนินคดีอาญาหรือไม่ หากมีให้ยื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

/ (๓) กรณี...

(๓) กรณีผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ผู้บังคับบัญชาระดับกอง ระดับสำนัก และระดับกรม ตรวจพบว่า พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง ทั้งในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาคมีพฤติการณ์กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือประพฤติมิชอบ ให้ผู้ที่ตรวจสอบรายงานเรื่องที่ตรวจพบ ให้อธิบดีกรมการปกครองทราบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ตรวจพบ เพื่อที่อธิบดีกรมการปกครองจักได้พิจารณา ถึงความเหมาะสมของรูปคดีว่า มีพยานหลักฐานเพียงพอหรือไม่ และเห็นควรให้มีการดำเนินคดีอาญาหรือไม่ หากเห็นว่ามีความเหมาะสมให้ยื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณีภายในกำหนดเวลาที่เห็นสมควร

(๔) กรณีผู้บังคับบัญชาระดับจังหวัด ได้แก่ ปลัดจังหวัด ระดับอำเภอ ได้แก่ นายอำเภอ ตรวจพบว่า พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครองในส่วนภูมิภาค ที่อยู่ในบังคับบัญชาแล้วแต่กรณีซึ่งมิใช่ นายอำเภอ มีพฤติการณ์กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้รายงานข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ตรวจพบ เพื่อที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจักได้พิจารณา ถึงความเหมาะสมของรูปคดีว่า มีพยานหลักฐานเพียงพอหรือไม่ และเห็นควรให้มีการดำเนินคดีอาญาหรือไม่ หากเห็นว่ามี ความเหมาะสมให้ยื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่อาจดำเนินการกล่าวหาได้เอง จะมอบหมายให้ ปลัดจังหวัด หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ยื่นคำกล่าวหาก็ได้ เว้นแต่ในกรณีที่ปลัดจังหวัด หรือนายอำเภอ อยู่ในข่ายที่จะถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดด้วย ห้ามมิให้มอบหมายแก่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกรณี ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่กระทำความผิดหลายคนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หรือต่างสังกัด ไม่สะดวกต่อการดำเนินการกล่าวหา ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจแจ้งให้กรมการปกครองเป็นผู้พิจารณา ดำเนินการก็ได้

(๕) กรณี ปลัดจังหวัด หรือนายอำเภอ มีพฤติการณ์กระทำผิดฐานทุจริต ต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือประพฤติมิชอบ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้กรมการปกครองทราบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบ เพื่อที่อธิบดีกรมการปกครองจักได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของรูปคดีว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอหรือไม่ และเห็นควรให้มีการดำเนินคดีอาญาหรือไม่ หากเห็นว่ามีความเหมาะสมให้ยื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

(๖) การปฏิบัติตามข้อ ๒.๑.๒ มีข้อหาอื่นรวมอยู่ด้วย ให้ถือเอาข้อหาการกระทำ ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรม หรือประพฤติมิชอบ เป็นข้อหาหลักในการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณีจะเป็นผู้พิจารณา ว่าจะรับคำกล่าวหาหรือยกคำกล่าวหาดังกล่าวหรือไม่

(๗) แนวทางปฏิบัติตามข้อ (๒) - (๕) ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้บังคับบัญชา ในแต่ละระดับ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ที่เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ราชการ ในการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ ในสังกัดกรมการปกครองได้ (มาตรา ๑๒๓ ประกอบมาตรา ๑๒๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา)

(๘) ให้อำเภอหรือจังหวัดที่เกี่ยวข้องรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรกล่าวหา พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครองดังกล่าวข้างต้นให้กรมการปกครองทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการกล่าวหาด้วย

๒.๑.๓ กรณีที่พนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครอง ตกเป็นจำเลยในคดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลอื่นเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้จำเลย ประสานกับนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) โดยด่วน เพื่อดำเนินการประสานพนักงานอัยการแก้ต่างคดี ตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔ (๔) รวมถึงสนับสนุนบุคลากรของกรมการปกครองเป็นที่ปรึกษาคดีตามแนวทางหนังสือ กรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๑๔๐๗๖ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ต่อไป ทั้งนี้ ในกรณีต้องให้ ความช่วยเหลือในการประกันตัว ให้จำเลยประสานกับนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัดหรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) เพื่อดำเนินการในเรื่องการออกหนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้าง ที่ต้องหาคดีอาญา ตามแนวทางหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๓/ว ๒๗๒๓ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๕

๒.๒ คดีแพ่ง

๒.๒.๑ เมื่อถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแพ่งจะมีการส่งหมายเรียกของศาลให้จำเลย เพื่อทำคำให้การแก้คำฟ้อง ๒ วิธี คือ การส่งหมายและการปิดหมาย ซึ่งแต่ละกรณีมีผลต่อการดำเนินการ ที่แตกต่างกัน ดังนี้

(๑) การส่งหมาย เป็นกรณีปกติที่ศาลจะส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง ให้จำเลยเพื่อทำคำให้การแก้คดี เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกและมีหลักฐานการลงลายมือชื่อรับหมายไว้ จะถือว่าการส่งหมายได้เกิดขึ้นโดยชอบแล้ว ซึ่งจำเลยต้องทำคำให้การแก้คำฟ้องยื่นต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการลงลายมือชื่อรับหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ ประกอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓/๓ วรรคสอง

(๒) การปิดหมาย เป็นกรณีที่ไม่สามารถส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่ จำเลยได้ตามปกติตามข้อ ๒.๒.๑ (๑) เนื่องจากไม่พบตัวจำเลยขณะส่งหมายและไม่มีผู้แทนของจำเลยลงลายมือชื่อ รับหมายศาลจึงส่งหมายให้แก่จำเลยโดยวิธีปิดหมาย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักงานของจำเลย ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๗๙ การดำเนินการดังกล่าวมีผลทำให้หมายเรียกนั้นถือว่าได้ถูกส่งถึงจำเลย เมื่อกำหนดระยะเวลา ๑๕ วัน หรือนานกว่านั้นตามที่ศาลเห็นสมควร และหากระยะเวลาดังกล่าวได้ล่วงพ้นไปแล้ว นับแต่วันที่มีการปิดหมาย เท่ากับทำให้จำเลยได้ขยายระยะเวลาในการทำคำให้การยื่นต่อศาลเป็น ๓๐ วัน (ขยายระยะเวลาเพิ่มเติมจากกรณีส่งหมายตามข้อ ๒.๒.๑ (๑) ออกไปอีก ๑๕ วัน) ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๗๙ วรรคสอง

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีแพ่งที่จะทำให้จำเลยมีระยะเวลาที่เพียงพอ ต่อการประสานพนักงานอัยการเพื่อเป็นทนายแก้ต่างคดี และทำคำให้การแก้คำฟ้องให้แก่จำเลย ในกรณีที่ศาลส่งหมายเรียกถึงจำเลยและจำเลยไม่อาจลงลายมือชื่อรับหมายได้ด้วยตนเอง ให้ผู้แทน ของจำเลยหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ผู้ส่งหมายใช้วิธีการปิดหมายตามข้อ ๒.๒.๑ (๒) แทนการส่งหมาย ตามข้อ ๒.๒.๑ (๑) ทั้งนี้ ให้จังหวัด หรืออำเภอ จัดสถานที่สำหรับการรับหมายหรือปิดหมายไว้โดยชัดแจ้ง พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่สำหรับตรวจสอบการปิดหมายทุกวันและทำการชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ผู้อยู่เวรทราบ และให้มีหน้าที่แจ้งจำเลยหรือบุคคลที่ศาลมีหมายเรียกให้ทราบโดยด่วน

๒.๒.๒ การประสานพนักงานอัยการเพื่อเป็นทนายแก้ต่างคดีให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่จำเลยได้รับหมายเรียกและได้ลงลายมือชื่อรับหมายด้วยตนเอง ให้จำเลยประสานนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) โดยเร็ว เพื่อนำหมายเรียกพร้อมสำเนาคำฟ้องไปประสานการปฏิบัติกับนิติกร พร้อมลงนามในใบแต่งตั้งทนาย และให้ที่ทำการปกครองจังหวัดหรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) รวบรวมเอกสารส่งให้

พนักงานอัยการเพื่อเป็นทนายแก้ต่างคดีต่อไป โดยกรณีนี้ให้จำเลยนำหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องไปติดต่อที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓ วัน นับแต่วันที่มีการลงลายมือชื่อรับหมาย เพราะพนักงานอัยการจะต้องดำเนินการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้องยื่นต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่จำเลยได้ลงลายมือชื่อรับหมายไว้ ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาดังกล่าวให้จำเลยรอการนัดหมายจากนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) เพื่อไปให้ถ้อยคำและรายละเอียดต่อพนักงานอัยการด้วย

(๒) ในกรณีที่ศาลทำการปิดหมาย เนื่องจากไม่พบตัวจำเลยขณะส่งหมาย และไม่มีผู้แทนของจำเลยลงลายมือชื่อรับหมาย เมื่อมีการปิดหมายไว้ ณ สถานที่ซึ่งได้จัดเตรียมไว้สำหรับการปิดหมายของที่ทำการปกครองจังหวัด หรือที่ทำการปกครองอำเภอ แล้วแต่กรณี ให้เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบการปิดหมายดำเนินการแจ้งหรือนำหมายไปส่งให้จำเลยภายในระยะเวลา ๓ วัน นับแต่วันที่ปิดหมาย พร้อมทั้งให้ประสานไปยังที่ทำการปกครองจังหวัดหรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) ทันทีด้วย เพื่อนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) จักได้รับติดต่อพนักงานอัยการเป็นทนายแก้ต่างคดีให้ ทั้งนี้ เมื่อจำเลยได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบการปิดหมายแล้ว ให้รีบติดต่อไปยังที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) ทันที เพื่อนัดหมายนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) ในการที่จำเลยจะได้นำหมายเรียกพร้อมสำเนาคำฟ้องไปส่ง พร้อมลงนามในใบแต่งตั้งทนาย ซึ่งไม่ควรเกิน ๗ วัน นับแต่วันที่ปิดหมาย เพื่อที่ทำการปกครองจังหวัดหรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) จะได้รวบรวมส่งพนักงานอัยการในการเป็นทนายแก้ต่างคดีทำคำให้การแก้คำฟ้องต่อไป ซึ่งกรณีนี้พนักงานอัยการจะมีระยะเวลาในการทำคำให้การแก้คำฟ้องเพื่อยื่นต่อศาลได้ยาวนานกว่าข้อ ๒.๒.๒ (๑) อีก ๑๕ วัน กล่าวคือพนักงานอัยการสามารถทำคำให้การแก้คำฟ้องเพื่อยื่นต่อศาลได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีการปิดหมายซึ่งในระยะเวลาดังกล่าวพนักงานอัยการจะได้นัดหมายให้จำเลยไปพบเพื่อให้ถ้อยคำข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับคดีด้วยเช่นกัน

๒.๒.๓ การขอรับการสนับสนุนค่าธรรมเนียมศาลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เมื่อพนักงานอัยการได้รับเป็นทนายแก้ต่างคดีให้แล้ว จะแจ้งจำนวนค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้ที่ทำการปกครองจังหวัดหรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) ทราบดังนั้น เมื่อจังหวัดได้รับแจ้งจากสำนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดีเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมศาลหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้ที่ทำการปกครองจังหวัดแจ้งให้กรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) โดยด่วนเพื่อพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินคดี มิฉะนั้น ที่ทำการปกครองจังหวัดต้องทરรองจ่ายเงินล่วงหน้าไปก่อนและกรมการปกครองจักจัดสรรงบประมาณไปให้ในภายหลัง

๒.๒.๔ กรณีศาลได้ส่งหมายนัดหรือหมายเรียกเพิ่มเติม ให้จำเลยติดต่อประสานนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) และพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดีโดยตรงด้วย

๒.๒.๕ กรณีที่กรมการปกครองถูกฟ้องเป็นจำเลยด้วย และกรมการปกครองได้มอบหมายหรือแต่งตั้งให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้แทนคดีของกรมการปกครอง ให้ผู้ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนคดีลงนามในใบมอบอำนาจและใบแต่งตั้งทนายความที่กรมการปกครองจัดส่งให้ แล้วส่งคืนกรมการปกครองจำนวน ๑ ชุด ส่วนที่เหลือให้จัดส่งพนักงานอัยการเพื่อเป็นทนายแก้ต่างคดี โดยให้จังหวัดถ่ายสำเนาเก็บไว้เป็นหลักฐานจำนวน ๑ ชุด สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์ ฎีกาคำพิพากษาของศาลให้ถือปฏิบัติตามแนวทางหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๔๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคดีแพ่งและอุทธรณ์คดีปกครอง ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๙

๒.๓ คดีปกครอง

๒.๓.๑ เมื่อถูกฟ้องคดี และได้รับหมายแจ้งคำสั่งศาลปกครองให้ทำคำให้การแก้คำฟ้องให้ผู้รับผิดชอบตรวจคำฟ้องว่า ผู้ใดเป็นผู้ฟ้องคดีและได้ฟ้องหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้ใดบ้าง ในกรณีใด การกระทำที่เป็นมูลเหตุแห่งการฟ้องคดีคืออะไร ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าว เป็นอย่างไร ผู้ฟ้องคดีประสงค์ให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการในเรื่องใด หรือผู้ฟ้องคดีได้มีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเป็นประการใด และศาลกำหนดให้ยื่นคำให้การแก้คำฟ้องต่อศาลเมื่อใด มีประเด็นที่ต้องทำคำให้การแก้คำฟ้องก็ประเด็น หากมีประเด็นที่ต้องแก้คำฟ้องจำนวนมากและเห็นว่าไม่สามารถยื่นคำให้การแก้คำฟ้องได้ทันภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้รีบยื่นคำขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การแก้คำฟ้องไปยังศาลปกครองโดยตรงก่อนครบกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การ (ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖ ข้อ ๔๓ และข้อ ๔๖)

๒.๓.๒ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้ทำคำให้การแก้คำฟ้องหรือทำคำชี้แจงยื่นต่อศาลแล้ว หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด ศาลจะถือว่าผู้ถูกฟ้องคดียอมรับข้อเท็จจริงตามข้อหาของผู้ฟ้องคดี และหากศาลเห็นว่า การไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หรือมีพฤติกรรมเป็นการประวิงคดีให้ล่าช้า ศาลมีอำนาจในการรายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง สั่งการ ลงโทษทางวินัยหรือมีคำสั่งลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลด้วยก็ได้ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ วรรคสี่) โดยหากศาลมีคำสั่งให้ผู้บังคับชภูษาดำเนินการตามมาตรา ๕๗ วรรคสี่ ให้ผู้บังคับชภูษาดำเนินการแก้ไขปรับปรุง สั่งการ หรือลงโทษทางวินัย ในเรื่องนั้นตามที่เห็นสมควร และรายงานให้กรมการปกครองทราบด้วย

๒.๓.๓ ในการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้องคดีปกครอง หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่สามารถจัดทำคำให้การแก้คำฟ้องด้วยตนเอง โดยประสานกับนิติกร สังกัด ที่ทำการปกครองจังหวัด หรือกรมการปกครอง (สำนักงานสอบสวนและนิติการ) หรือหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องคดีสามารถมอบอำนาจให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีปกครอง เป็นผู้จัดทำคำให้การแก้คำฟ้องแทนได้ โดยให้รวบรวมข้อเท็จจริงทั้งหมดส่งให้พนักงานอัยการโดยเร็วที่สุด (ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยองค์คณะ การจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครอง และการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๐)

๒.๓.๔ การรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อจัดทำคำให้การแก้คำฟ้อง ให้บรรยายข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญพอที่จะทำให้เข้าใจถึงข้อเท็จจริงอันเป็นมูลเหตุแห่งการฟ้องคดี พร้อมขั้นตอนการพิจารณาทางปกครอง ข้อกฎหมาย ระเบียบ และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และในการจัดทำคำให้การให้บรรยายคำให้การโดยชัดแจ้งที่แสดงถึงการปฏิเสธหรือยอมรับข้อหาที่ปรากฏในคำฟ้อง คำขอท้ายฟ้อง รวมถึงการบรรยายเหตุแห่งการฟ้องคดี และทำคำให้การแก้คำฟ้องให้ตรงกับประเด็นที่ถูกกล่าวหา

๒.๓.๕ สำหรับประเด็นที่ต้องหยิบยกขึ้นในการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้อง ให้ตรวจสอบความสมบูรณ์ในเงื่อนไขแห่งการฟ้องคดี ประกอบด้วย

(๑) ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายตามกฎหมายหรือไม่ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง)

(๒) ก่อนฟ้องคดีผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องที่ฟ้องตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนแล้วหรือไม่ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง)

(๓) ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีความสามารถตามกฎหมายหรือไม่ (ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗)

(๔) คดีที่ฟ้องอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง หรืออยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองหรือไม่ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๔๗ ประกอบระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๒๙)

(๕) ในขณะที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองนั้น หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ ได้ดำเนินการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดีแล้วหรือไม่ อย่างไร และเหตุแห่งการฟ้องคดีหรือวัตถุประสงค์ที่ยังคงมีอยู่ในขณะที่ยื่นฟ้องหรือไม่ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามคำขอท้ายฟ้องของผู้ฟ้องคดีหรือไม่ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ และมาตรา ๗๒)

(๖) คดีได้พ้นกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีหรือไม่ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒)

(๗) ในขณะที่ฟ้องคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องเรื่องเดียวกันนั้นต่อศาลเดียวกันหรือต่อศาลอื่น อันเป็นการฟ้องซ้อนหรือไม่ หรือศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดประเด็นข้อใดแห่งคดีนั้นแล้ว อันเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่ หรือคู่กรณีเดียวกันฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีถึงที่สุดแล้ว อันเป็นการฟ้องซ้ำหรือไม่ (ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๖ (๑) ข้อ ๔๖ และข้อ ๔๗)

๒.๓.๖ ในกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้องเอง ให้ผู้ถูกฟ้องคดีลงนามในคำให้การแก้คำฟ้องด้วยตนเอง และจัดทำสำเนาคำให้การแก้คำฟ้องพร้อมสำเนาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยรับรองความถูกต้องทุกแผ่นตามจำนวนที่ศาลกำหนดและยื่นต่อศาลพร้อมคำให้การแก้คำฟ้อง (ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๔๗ และข้อ ๔๙)

๒.๓.๗ เมื่อผู้ฟ้องคดีทำคำคัดค้านคำให้การและศาลมีคำสั่งเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดทำคำให้การเพิ่มเติมให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำคำให้การเพิ่มเติมแก้คำคัดค้านคำให้การดังกล่าว พร้อมสำเนาที่รับรองความถูกต้องทุกแผ่นแล้วยื่นต่อศาลตามจำนวนที่ศาลกำหนด โดยให้ยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

๒.๓.๘ ในการยื่นคำให้การแก้คำฟ้อง หรือคำให้การเพิ่มเติม หรือเอกสารหลักฐานใดต่อศาลปกครองสามารถกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือจะยื่นด้วยตนเอง หรือมอบฉันทะให้ผู้ยื่นยื่นต่อศาลหรือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล หรือจะส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้ และเก็บหลักฐานการส่งไว้กับต้นเรื่องเพื่อเป็นหลักฐานต่อไป ทั้งนี้ การมอบฉันทะให้ผู้ยื่นยื่นเอกสารหรือพยานหลักฐานให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ ผู้มอบ ผู้รับมอบ และพยานด้วย

๒.๓.๙ การขอรับการสนับสนุนค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งที่ทำการปกครองจังหวัดโดยด่วน เพื่อประสานกรมการปกครองในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายโดยให้ถือปฏิบัติตามแนวทางข้อ ๒.๒.๓ ข้างต้น

๒.๓.๑๐ การดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครอง เนื่องจากคำพิพากษาของศาลอาจส่งผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องชดใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินในกรณีดังกล่าว ดังนั้นกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้แพ้อคดี ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๔๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอุทธรณ์ฎีกาคดีแพ่งและอุทธรณ์คดีปกครอง ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๙

อนึ่ง การปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมการปกครอง มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นจำนวนมาก หากพนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครองประพฤติหรือปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ อาจเข้าข่ายขัดต่อหลักการปฏิบัติตนของบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ ในกรณีนี้ กรมการปกครองจึงขอให้จังหวัดกำชับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมการปกครองทุกระดับให้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของกรมการปกครอง โดยมีจิตสำนึกในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ละเว้นการใช้อำนาจในทางมิชอบ ไม่แสวงหาประโยชน์อื่นใดจากทางราชการหรือจากประชาชนผู้มาขอรับบริการ พร้อมทั้งให้ยึดถือระเบียบกฎหมายในการใช้ดุลพินิจเพื่อออกคำสั่งทางปกครองเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด โดยให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ไม่ผลักภาระให้ประชาชนไปฟ้องคดีเพื่อให้ศาลเป็นผู้ตัดสิน และดำรงตนเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ให้จังหวัดแจ้งให้อำเภอทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณนุชา โฆษาศิวิไลซ์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักการสอบสวนและนิติการ
ส่วนคดีและละเมิด
โทร/โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๗๔

แบบรายงานการดำเนินการทางคดี

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง รายงานการดำเนินการทางคดี

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง (ผ่านผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ)

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....ตำแหน่ง.....

สังกัดหมายเลขโทรศัพท์

E-mail ID Line

ขอรายงานการดำเนินการทางคดี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลคดี

๑.๑ ประเภทคดี

- คดีอาญา
- คดีปกครอง
- คดีแพ่ง
- คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา

๑.๒ ชื่อหา.....

๑.๓ ศาลคดีหมายเลขดำที่.....

๑.๔ โจทก์/ผู้ฟ้องคดีผู้ร้องสอด.....

๑.๕ จำเลย/ผู้ถูกฟ้องคดี.....

๑.๖ วันที่ได้รับหมาย/คำสั่งศาล

๒. คำชี้แจงถึงมูลเหตุที่ถูกฟ้องคดี

มูลเหตุที่ถูกฟ้องคดีดังกล่าว เนื่องจาก.....

ทั้งนี้ได้แนบเอกสาร.....จำนวน.....แผ่น

๓. แนวทางการต่อสู้คดี

๓.๑ รับผิดตามฟ้อง เพราะ.....

๓.๒ ปฏิเสธ เพราะ.....

๓.๓ ภาคเสธ เพราะ.....

๓.๔ อื่น ๆ (ระบุ).....

/๔. การดำเนินการ...

๔. การดำเนินการของจำเลย/ผู้ถูกฟ้องคดี

ภายหลังจากที่ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง กำหนดไว้ให้ต้องปฏิบัติ ตามลำดับดังนี้

.....
.....

๕. ความคืบหน้า/ผลของคดี (รายงานความคืบหน้าทางคดีและการดำเนินการทางคดีที่เกี่ยวข้อง เช่น คดีนี้อยู่ในชั้นพนักงานสอบสวน ชั้นพนักงานอัยการ หรือชั้นศาล เป็นต้น)

๕.๑ ระยะที่ ๑ :ตามหนังสือ.....ที่.....

๕.๒ ระยะที่ ๒ :ตามหนังสือ.....ที่.....

๖. การคาดหมายผลคดี

คาดว่าคดีนี้.....

.....

ทั้งนี้ จักได้รายงานให้กรมการปกครองทราบทุกระยะอย่างต่อเนื่องจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

(ลงชื่อ)ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง